

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	5
UVOD.....	11
1. ODLUČIVANJE	15
1.1. Osnovni pojmovi i preliminarna razlikovanja	16
1.2. Normativne teorije odlučivanja i vezana racionalnost.....	22
1.3. Nužne dopune	25
1.4. Dva sistema odlučivanja.....	29
1.5. Kognitivne predrasude	33
1.6. Odlučivanje u uslovima neodređenosti	35
2. ODLUČIVANJE NA OSNOVU PRAVILA	39
2.1. Priroda i društvo	40
2.2. Mekormikova korisna metafora	43
2.3. Pravila i odlučivanje	46
2.4. Osnovni način formalizacije pravila.....	48
2.5. Priroda pravila	51
2.6. Subjekti odlučivanja na osnovu pravila	55
2.7. Zaključak.....	60
3. TIPIČNE KARAKTERISTIKE FOMALIZMA	63
3.1. Neizbježnost sporova i sudijsko odlučivanje.....	63
3.1.1. Sve odluke sudija	65
3.1.2. Pozitivizam, formalizam, diskreciona vlast	70
3.2. Plemeniti san 1.0	75
3.3. Plemeniti san 2.0.....	82
3.4. Tvoj formalizam zvuči poznato.....	88
4. PROPUSTI FORMALIZMA	91
4.1. Zašto je formalizam pogrešan?	91
4.1.1. Prigovor sudijske odluke.....	91
4.1.1.1. Problem identifikacije pravnih pravila	96
4.1.1.2. Višeznačnost lakih slučajeva	98
4.1.2. Prigovor neodređenosti jezika	99

4.1.2.1. Vrste jezičke neodređenosti	101
4.1.2.1.1. Opštost	104
4.1.2.1.2. Višeznačnost	106
4.1.2.1.3. Nejasnost	107
4.1.2.1.4. Semantička spornost	110
4.1.2.2. Ostali izvori neodređenosti prava	111
4.1.3. Prigovor razlike između teksta i norme	114
4.2. Zaključak	121
5. ANTIFORMALIZAM	125
5.1. Priroda sudijskog tumačenja prava	125
5.2. Teorijski problemi interpretativnog skepticizma	127
5.3. Normativna učenja o pravnom tumačenju	132
5.3.1. Doktrine pravnog tumačenja	133
5.3.1.1. Vrste doktrina pravnog tumačenja	135
5.3.1.1.1. Intencionalizam	135
5.3.1.1.2. Tekstualizam	138
5.3.1.1.3. Funkcionalizam	138
5.3.1.2. Filozofski pristupi pravnom tumačenju	139
5.3.2. Kanoni pravnog tumačenja	141
5.3.2.1. Direktive prvog i direktive drugog stepena	141
5.3.2.2. Vrste direktiva prvog stepena	143
5.3.2.2.1. Lingvističke direktive	143
5.3.2.2.2. Sistemske direktive	145
5.3.2.2.3. Funkcionalne direktive	145
5.3.3. Antiformalizam i normativne teorije pravnog tumačenja	146
5.4. Determinante sudijskog tumačenja prava	147
5.4.1. Normativne determinante sudijskog tumačenja	151
5.4.2. Institucionalne determinantne sudijskog tumačenja	153
5.4.2.1. Podjela vlasti	154
5.4.2.2. Odnosi između sudova	158
5.4.3. Epistemičke determinante sudijskog tumačenja	160
5.5. Stabilnost sudijskog tumačenja prava	166
5.5.1. Otvorenost pravnog sistema	166
5.5.2. Problem granica prava	168
5.5.3. Zakonitost	172
5.5.4. Institucionalna kontrola pravnog tumačenja	177
ZAKLJUČAK	179
BIBLIOGRAFIJA	183